

- осередку християнства, в якому побачила світ перша повна слов'яномовна Біблія.

Уважно проаналізувавши сучасний стан духовного життя нашої держави, ми, учасники Міжнародної конференції, характеризуємо його як кризовий, а моральний рівень сучасного суспільства - як надзвичайно низький. Ми прийшли до висновку про нагальну необхідність розробки концепції духовного виховання. Виходячи з цього, пропонуємо ряд невідкладних заходів, спрямованих на відродження духовності нашого народу шляхом утвердження основ християнської моралі в усіх сферах життя.

1. Вважати проблему духовного відродження України через духовне оздоровлення особистості сім'ї та суспільства пріоритетним завданням державної ваги.

2. Пропонуємо визначити правове положення християнської моралі в навчально-виховних закладах та громадському житті України.

Матеріал підготував **В.ЖУКОВСЬКИЙ**

“РІДНОВІРСТВО: ВИТОКИ, ТЕЧІЇ, ТЕНДЕНЦІЇ”

Рідновірство створює свій специфічний континіум духовного життя України, стає помітним явищем на теренах українського національного відродження. Цим словосполученням ми позначили групу споріднених явищ в духовному житті нинішньої України, які базуються на ідеї відродження в тій чи іншій формі дохристиянської релігії, що розглядається організаторами рідновірського руху як автентичний світогляд українців. Назвати кожен з течій рідновірства неоязичницькою конфесією не можна, оскільки, по-перше, деякі з них, будучи за своїми віроповчальними концептами монотеїстичними релігіями, не приймають таку оцінку себе; по-друге, деякі з цих течій ще релігійно не визначилися, а існують на рівні якихось просвітницьких інституцій, виявляють себе у формі своєрідних клубів за інтересом; по-третє, цілий ряд їх функціонує у надто обмеженому релігійному просторі, складається лише з декількох общин і порівняно невеликої кількості послідовників.

Круглий стіл, присвячений рідновірству, відбувся 16 червня 1995 року. Метою його було не лише з'ясувати особливості феномену, а й дати можливість послідовникам різних рідновірських течій розкрити особливості своїх віроповчальних засад, обрядової практики, висловитися щодо проблем свого місця і ролі в національному і духовному відродженні України. На Круглий стіл

запрошувалися послідовники Рідної Віри, Рідної Української Національної Віри, Великого вогню, Ладовірства, Побожжя та ін. Відзначимо, що якогось порозуміння між течіями на Круглому столі не було, виявилася велика нетолерантність Рідної Віри щодо РУНВіри, а всіх їх - в оцінках християнських церков. Тому роботу його прийшлося скоротити до одного дня. На Круглому столі було прийнято Підсумковий документ, який подається нижче:

Круглий стіл "Рідновірство: витоки, течії, тенденції", який відбувся 16 червня 1995 року в Києві на базі Відділення релігієзнавства Інституту філософії НАН України, окрім науковців-релігієзнавців, об'єднав послідовників Рідної Віри, Рідної Української Національної Віри та інших релігійних течій України, які прагнуть у своїй діяльності відродити давні вірування і обряди українського народу.

Учасники Круглого столу, обговоривши проблеми історичної долі і нинішнього стану автентичної її корінному народу релігії в Україні, дійшли згоди з таких питань:

1. Кожний етнос зокрема має свою витокову національну віру, яка складалася внаслідок тривалого проживання його предків на спільній території, користування певною матеріальною і духовною культурою, спорідненою мовою.
2. Рідна віра в історичному контексті постає як результат надзвичайно складних і тривалих релігійно-духовних пошуків. Хоч в часи утвердження та поширення християнства прадавні вірування, традиції і звичаї українства й були поруйновані, але завдяки своїм глибинним духовним кореням вони збереглися в народі, ставши важливою складовою його духовної культури. Християнство не знищило їх, а по-своєму асимілювало, порушивши цим їх витковий зміст і функціональність.
3. Повалення тоталітарного режиму в нашій країні, невід'ємною складовою якого була жорстока боротьба з релігією і релігійними інституціями, відкрило можливість для звернення нашого народу до витоків своєї духовності, відродження Рідної Української Віри, включення її в багатогранний загальнокультурний процес національного духовного відродження.
4. Відродження і розвиток Рідної Української Віри в різних своїх конфесійних визначеностях не становить загрози історичним християнським церквам України. Ставлячись толерантно до християн та сповідників інших релігій, які є на теренах української землі, ми сподіваємося також і на їхнє відповідне толерантне ставлення до Рідновірських Громад.
5. Визначаючи за кожною особистістю право на вільний вибір світоглядних орієнтацій, виявив своєї релігійності. Українська держава має реально гарантувати це право. Рідновірські громади повинні мати в Україні таке ж право на ор-

ганізацію своєї діяльності, як і християнські. Звертаємо увагу Кабінету Міністрів і відповідних державних органів на ігнорування законних прав рідновірських громад на їх реєстрацію без якихось зволікань і необгрунтованих застережень, слугування при цьому часто конфесійними інтересами християнських церков.

6. Вважаємо ненормальним те, що сповідники Рідної Української Віри в усіх своїх конфесійних визначеностях обмежуються в доступі до засобів масової інформації - преси, радіо і телебачення. Звертаємо також увагу відповідних державних органів на постійне допущення засобами масової інформації образ в адресу витокової української віри, спотворення її природи і приниження ролі й місця в історії української духовності. Ми не сприймаємо категоричність судження мас-медіа, що українське духовне відродження можливе лише на християнській основі.

7. З метою віднайдення шляхів порозуміння між різними Рідновірськими течіями насамперед слід будувати свої взаємини на принципах толерантності, взаємної поваги.

8. Успішному розвитку Рідної Української Віри сприяла б вибудова в Україні культових споруд різних її течій, створення мережі їхніх навчальних закладів, видрук віроповчальної літератури. В цьому хотілося б сподіватися на відповідну підтримку, в тому числі й матеріальну, з боку різних громадських організацій, фінансових і підприємницьких структур, а то й держави.

9. Держава має віднести до пам'яток національної культури всі територіальні комплекси, матеріальні знахідки, твори усної духовної традиції дохристиянської доби, взяти їх під свій захист.

10. Питання розвитку рідної віри українців потребують постійного дослідження науковцями-релігієзнавцями та народознавцями. Нинішній Круглий стіл започатковує періодичні зустрічі науковців і сповідників різних течій рідновірства, які будуть проходити під егідою Української Асоціації Релігієзнавців в два роки один раз.

Матеріал підготував *А.КОЛОДНИЙ*

“СВОБОДА РЕЛІГІЇ: ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ”

Ця актуальна в теоретичному і практичному аспектах проблема стала предметом зацікавленого обговорення міжнародної наукової конференції з питань державно-церковних відносин, яка 4-5 грудня 1995 року відбулася в м.Києві на базі Відділення релігієзнавства Інституту філософії НАН України.